

Asianro 249/00.01.01/2020

§ 5**Toimivallan siirtäminen viranhaltijoille ympäristöterveydenhuollon tehtävissä**

Terveystarkastaja Kirsi Puola 4.2.2020:

Raision kaupungin hallintosäännön mukaan terveystarkastaja toimii kunnan elintarvike- ja tupakkalain tarkoittamana valvontaviranomaisena, lääkelain mukaisena nikotiinivalmisteiden myynnin lupa- ja valvontaviranomaisena ja terveysuojelulain tarkoittamana terveysuojeluviranomaisena sekä hoitaa eläinlääkintähuoltolaissa mainitut kunnalle kuuluvat tehtävät. Näiden tehtävien hoitamisessa jaosto voi siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Toimivallan siirtämisen tarkoituksena on sujuvoittaa, nopeuttaa ja tehostaa asioiden käsittelyä. Toimivaltaa ei kuitenkaan voida siirtää viranhaltijalle asiassa, joka sisältää hallinnollisen pakon käyttämistä.

Terveystarkastaja jaosto on kokouksessaan 23.10.2018 § 45 siirtänyt toimivaltaansa viranhaltijoille. Päätöstä toimivallan siirtämisestä on tullut tarpeen päivittää 1.1.2020 voimaan tulleen elintarvikelain muuttamisesta annetun lain (1379/2019) johdosta.

Elintarvikelain muuttamisesta annetussa laissa (1379/2019) määritellyt tehtävät, joihin sisältyy tarve päätösvallan siirtoon

- 1) 1.1.2020 voimaan tullut lakimuutos antaa mahdollisuuden selvittää elintarvikealan toimijan luotettavuutta (16 a §).
- 2) Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen ja tarvittaessa Ruokavirasto antavat toimijan pyynnöstä elintarvikkeiden elintarvikemääräysten mukaisuutta koskevia vientitodistuksia, jos määränpäävaltion viranomaiset niitä edellyttävät (54 h §).
- 3) Lisäksi lakimuutoksessa on annettu valvontaviranomaiselle mahdollisuus tehdä tarkastus pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa (49 §), näytteenotto-oikeutta on laajennettu siten, että valvontaviranomainen voi tunnistautumatta tilata näytteitä etäviestintävälineiden välityksellä myyväviksi tarjotuista elintarvikkeista (50 §) ja valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot (51 §).

Tutkintapyyntöihin liittyvä toimivallan siirto viranhaltijoille

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä on useita lainkohtia, joiden rikokomisesta on säädetty rangaistus. Lievempien tekumuotojen rangaistavuus on yleensä säännelty kyseisessä erityislaissa ja vakavampien tekumuotojen seuraamukset on säännelty rikoslaissa.

Kyseisissä lainkohdissa on valvovalle viranomaiselle säädetty velvollisuus tehdä tutkintapyyntö poliisille, jos on aihetta epäillä lakia rikotun. Lisäksi mo-

nissa lainkohdissa on todettu, että ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse tehdä, jos tekoa on olosuhteet huomioiden pidettävä vähäisenä, eikä yleinen etu vaadi ilmoituksen tekemistä.

Valvovalla viranomaisella tarkoitetaan terveystarkastajaosia. Kuntaliiton ohjeistuksen mukaan on suositeltavaa siirtää ilmoituksen tekeminen viranhaltijan tehtäväksi (delegointi). Delegointi nopeuttaa asian vireille saamista ja mahdollisten seuraamusten määräämistä. Valvontaviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus tutkintapyyntöjen tekemiseen. Tutkintapyyntöjen tekeminen ei varsinaisesti sisällä mitään viranomaisratkaisua vaan kyse on käytännössä valvonnassa havaittujen tietojen toimittamisesta poliisiviranomaiselle sen velvollisuuksien hoitamista varten. Tutkintapyyntöjen tekemiseen ei voi hakea muutosta. Tutkintailmoitus käsitellään salaisena asiana; julkiseksi asia tulee, kun syyttäjä tekee asiassa päätöksen tai kun asia saatetaan käräjäoikeuden tutkittavaksi.

Päätösehdotus

Terveystarkastaja Kirsi Puola

Terveysvalvontajaosto siirtää toimivaltaansa alaisilleen viranhaltijoille (terveystarkastaja, kaupungineläinlääkäri ja ympäristöpäällikkö) seuraavasti:

Terveystarkastaja

1. päättää terveydensuojelulain 13 §:n ja elintarvikelain 13 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelystä sekä elintarvikelain 22 a §:n mukaisten ~~itujen~~ alkutuotantopaikkojen hyväksymisistä.
2. *on oikeutettu pyytämään toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain mukaisen velvoitteidenhoitoselvityksen (elintarvikelaki 16 a §)*
3. *antaa elintarvikelain 54 h §:n mukaisia vientitodistuksia*
4. on oikeutettu käyttämään elintarvikelain 55, 56, 57, 58 ja 59 §:issä tarkoitettamia pakkokeinoja, jotka koskevat elintarvikkeiden määräysten vastaisuutta, kiellon antamista, elintarvikkeen markkinoilta poistamista, haltuunottoa sekä elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskevia päätöksiä.
5. antaa terveydensuojelulain 29 §:n mukaiset uimavettä koskevat kiellot ja 27 ja 31 §:ien mukaiset terveyshaittaa aiheuttavien mikrobin ja vahin-koeläinten hävittämistä koskevat määräykset.
6. antaa terveydensuojelulain 30 §:n mukaiset käymälää koskevat määräykset, kun on kysymyksessä väliaikainen rakennelma.

7. on oikeutettu tarkastuksiin, tiedonsaantiin ja näytteenottoon elintarvike-, terveydensuojelu-, lääke- ja tupakkalain mukaisesti.
8. on oikeutettu terveydensuojeluasetuksen 42 §:n mukaan antamaan haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavat kiellot tai määräykset terveyshaitan ehkäisemiseksi.
9. päättää lääkelain 54 a - e §:ien mukaiset nikotiinivalmisteiden myynnin lupa- ja valvonta-asiat
10. päättää tupakkalain 44 §:n mukaisten myyntilupien myöntämisestä sekä 49 §:n ja 50 §:n mukaisen ilmoituksen käsittelystä sekä on oikeutettu antamaan tupakkalain 96 §:n mukaisia kieltoja.
11. päättää terveydensuojelulain 18 §:n mukaisista talousvettä toimittavien laitosten hyväksymisistä ja 20 §:n mukaisista riskinarvioinnin hyväksymisistä sekä 20 §:n ja 20 a §:n mukaisista velvoitteista, määräyksistä ja toimenpiteistä.
12. päättää maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveystään-
nöstön 20 ja 39 artiklan mukaisten todistusten myöntämisestä alusten sa-
niteettitoimenpiteistä ja saniteettitoimenpiteistä vapauttamisesta.
13. *on oikeutettu tekemään tutkintapyynnön poliisille valvottavien lakien mahdollisesta rikkomisesta*

Kaupungineläinlääkäri

1. päättää elintarvikelain 13 §:n mukaisista eläimistä peräisin olevien elintarvikkeiden tuotantolaitosten hyväksymisistä ja muiden elintarvikelain 13 §:n mukaisten elintarvikehuoneistojen ilmoitusten käsittelystä
2. *on oikeutettu pyytämään toimijasta Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain mukaisen velvoitteidenhoitoselvityksen (elintarvikelaki 16 a §)*
3. *antaa elintarvikelain 54 h §:n mukaisia vientitodistuksia*
4. on oikeutettu tiedonsaantiin, tarkastukseen ja näytteenottoon elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaisesti sekä elintarvikelain 43 §:n mukaiseen ~~lihan~~lihan tarkastukseen ja siihen liittyvään valvontaan.
5. on oikeutettu käyttämään elintarvikelain 55, 56, 57, 58 ja 59 §:issä tarkoitamia pakkokeinoja, jotka koskevat elintarvikkeiden määräysten vastaisuutta, kiellon antamista, elintarvikkeen markkinoilta poistamista, haltuunottoa sekä elintarvikkeen käyttöä ja hävittämistä koskevia päätöksiä.

6. päättää terveydensuojelulain 20 §:n ja 20 a §:n mukaisista velvoitteista, määräyksistä ja toimenpiteistä
7. *on oikeutettu tekemään tutkintapyyntöön poliisille valvottavien lakien mahdollisesta rikkomisesta*

Ympäristöpäällikkö

antaa alaiselleen viranhaltijalle terveydensuojelulain 46 §:n mukaisen kirjallisen määräyksen tarkastuksen suorittamiseen, joka koskee asukkaan tahdon vastaisesti tehtävää asunnontarkastusta.

Päätös

Terveysvalvontajaosto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksi

Antti Korte, Tekninen keskus

